

AIETE

8:00 – 21:00

Hiriko zona garaietako batean kokatuta, Aieteko jauregiaren inguruko lorategietan guztiak edertasun natural barea inspiratzen du. Hiriko beste parke historiko batzuk bezalaxe, hau ere Pierre Ducassek diseinatu zuen XIX. mendearen amaieran, kasu honetan, Baileneko Dukeen enkarguz.

Eremuan zuhaitz bilduma aberasgarria dago ikusgai, ehun espezie eta barietate ezberdin baino gehiagorekin, horietako zenbait egiaz bitxiak. Goialdean urmaela dago, non beltzargek dotoreziaz egiten baitute igeri dortokek eguzkipean lo kuluxka egiten duten bitartean. Bertatik erreka bat sortzen da haitzulo artifizialaren gainean turrusta bilakatzen dena, eta ibar batetik beherantz jarraitzen du, ur bilduak eta ur-jauzi txikiak eratuz. Lorategiek inspirazio erromantikoa ageri dute argi eta garbi, eta larreen artean sakabanatutako lore multzoz horniturik daude, bizitzaren ikuskeran esertzeko aproposak. Onibarrean, Bakearen eta Giza Eskubideen Etxea hartzen duen jauregi neoklasikoa ez ezik, kultura erabilerara bideratutako beste hainbat eraikin daude.

Kultura-ekipamendua

AIETEKO KULTUR ETXEA
BAKEAREN ETA GIZA ESKUBIDEEN ETXEA

BAKEA BERDETASUN BIHURTZEN DEN IBILALDIA

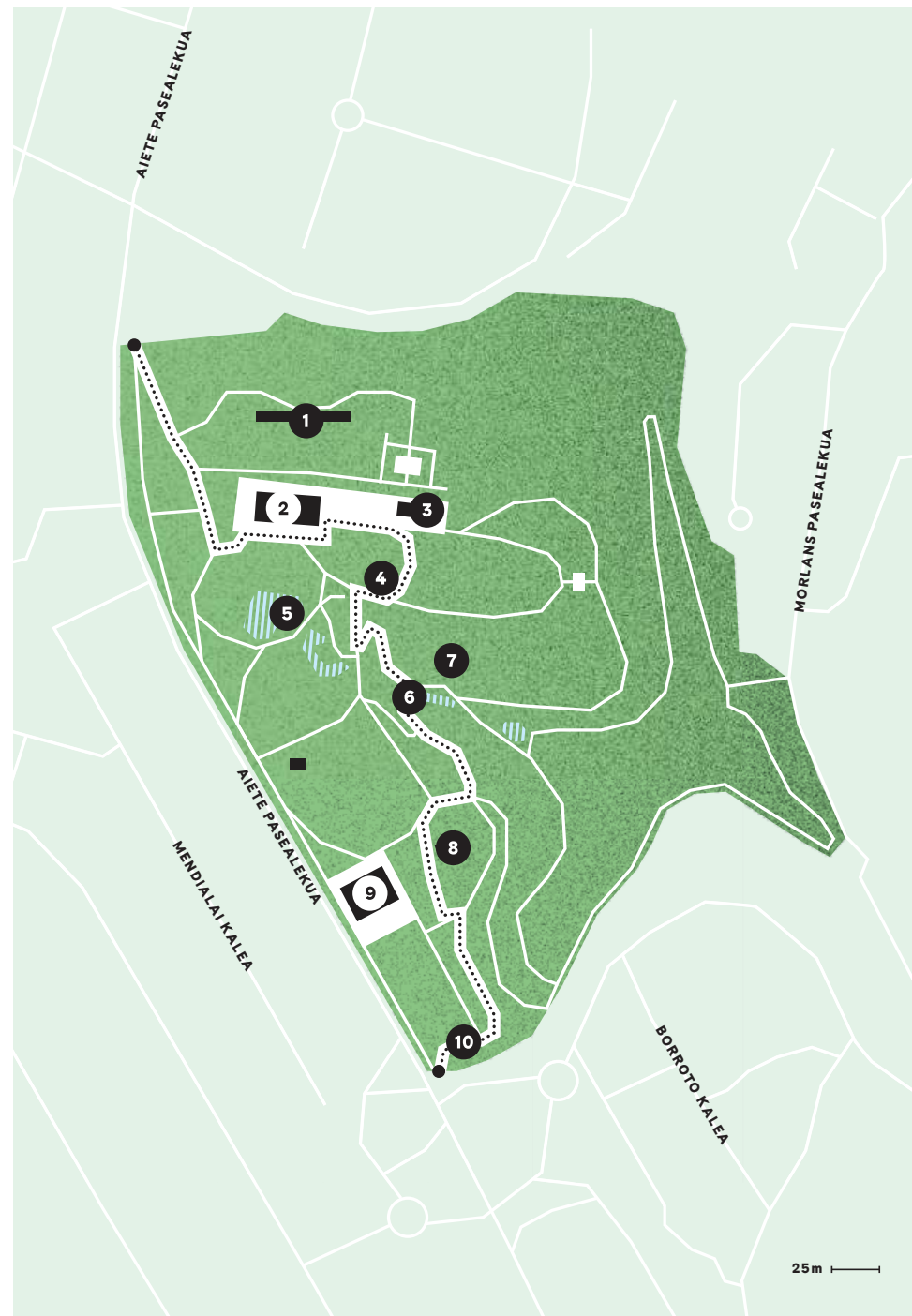
Ilbilbide honek lorategi batzuetan paseatzea proposatzen digu: Bailengo dukeek garai batean Hayet familiarena izandako finkan eraiki zuten jauregia inguratzen duten lorategietan. Finkaren iparraldetik dute sarrera lorategiek, Santo Kristoren parrokiatik gertu den atetik. Handik hasi eta gora egiten du ibilbideak, poliki-poliki, **SIKOMORO** (*Acer pseudoplatanus*) eta **INDI GAZTAIN-ONDO** (*Aesculus hippocastanum*) artean. Ezkerraldean, bidexka bat dugu, **AIETEKO KULTUR ETXERA** **1** eramaten duena. Jauregiaren behealdean dago kultur etxea, eta jarduera programa zabala izaten du.

Handik oso hurbil, Juan Jose Novellaren **URTE HAIETAN / AQUELLOS AÑOS** eskultura dago, Gerra Zibilaren eta frankismoaren biktimen oroigarri. Haren ondoan, gaztainondo landare gazte bat dago aldatuta:

ANA FRANKEK nazietatik ezkutatuta zegoen ganbaratik egunero ikusten zuen gaztainondoaren kimua.

Ondo zaindutako arbola eta parterre batzuen artetik jarraitu eta ezkerreara egin ondoren, **JAUREGIAREN** **2** hegoaldeko fatxadara iritsiko gara. Eraikin neoklasiko dotorea da, 1878an eraikia, Donostian turismoa puripurian zegoen garaian, Adolphe Ombrecht arkitektoak egindako proiektuaren arabera. Bi zakur handiren harrizko irudi ikusgarri batzuk daude sarrerako eskailerak zaintzen; eta haien pare-parean, 1889an Ingalaterrako Victoria erreginak egindako bisita gozagarazten duen zutabe bat.

Jauregia atzean utzi eta, **EZKI ILAUNTSU** (*Tilia tomentosa*) eta **EZKI HOSTOZABAL** (*Tilia platyphyllos*) artean ibilaldi labur bat eginez

gero, eraikin bitxi batean aurrera ailegatuko gara, **IPUI-NEN DORRERA** **3**. Izan, ordea, lursailaren behealdean lurpean sartuta ziren bi depositu handitatik ura jauregiraino igotzeko punpak ziren eraikina da. Haren albo bati erantsita, kapera txiki bat dago, dorre oktogonal lerden batek buru ematen diola.

Puntu horretatik, parkearen erdialderantz egiten du ibilbideak, lorategi borobil bat inguratuz. Indi gaztain-ondoak eta ezkiak ditugu han, baina gehien nabarmentzen dena **HOSTO GORRIKO PAGO** eder bat da **4** (*Fagus sylvatica* "Dawyk purple"), kontraste handia egiten baitute haren hosto gorrizkeak pago arrunten (*Fagus sylvatica*) hosto berdeekin.

Handik urruti gabe, **URMAEL** batzuk **5** ditugu, beren **BELTXARGA** (*Cygnus olor*) eta

5

6

ahateekin. Putzurik handie-nean dortoka mordo bat ere badago, panel bat ondoan duela, espezie exotiko inbadi-tzaile horiek tokiko ekosiste-mentzat dakarten arriskuaren berri emateko. Aintzira txiki horretatik ateratzen den urak behera egiten du, kolore biziko lore artean sigi-saga, sigi-saga, harik eta ur-jauzi eder batean behera erori arte. Handik aurrera uhar txiki bihurtu eta parkearen beheko aldea korritzen du.

Ur-jauziaren azpian ezku-

tatuta dauden **HAITZULO** **6** misteriotso batzuetatik iga-rotzen da bidea. Ur tanta ba-tzuk beti erortzen dira handik pasatzekoan, eta freskotasun eta musika doinu oso atse-gina ematen dute. Arrokaiaz egindako eraikuntza artifizial hori ohikoa da XIX. mendeko paisaia-lorategietan, eta lur-peko barrunbe naturalen antz handia izatea lortzen dute.

Kanpora atera eta, parepa-rean, **SEKUOIA** **7** dotore bat dugu (*Sequoia sempervirens*), nabarmen gailentzen dela inguruko magnolio eta pago baso itxiaren gainetik. Zalan-tzarik ez dago aurren-aurre-neko lorategia egitekoan aldatua izango dela hura, eta jende askok esaten du Donos-tian den altuena ere izango dela.

Ur-korrontea alde batera utzi eta aurrera egiten du ibilbi-deak. Bidezidor estu batean

gora, **PALMONDO** (*Trachycarpus fortunei*) sail trinko artean, aurrena, eta pago handi batzuen artetik, gero. Eta hala, berriro ere lorategien goiko aldera iritsiko gara. Han, ederki asko moztu-tako belardi handi bat dugu, tartean-tartean diren indi gaztainondoen itzalean lasai ederrean etzateko modukoa. Bidexka batzuk ere badira zelai horretan.

Aurrera segitu nahi badugu, eskuinaldera egiten duena hartu behar dugu, bi **URKI ILE-TSU** (*Betula pubescens*) ederrek erakusten digutena. Kolore zurixka berezia izaten du urki klase horrek. Bideak, berriz, kolore gorriko gela bitxi baten albora eramango gaitu zuzen-zuenean. Zutabe eta habe berdeez apaindutako tokia da, dorre txiki bat duena. **USATEGIA** 8 zen lehen, eta Bonsai Kultur Elkartek

erabiltzen du orain bere lana erakusteko.

Bidearen justu beste aldean, **TOPALEKUA** 9 dago. Gizarteko eta kulturako jarduerak egiteko erabiltzen den tokia dugu orain, eta gurdiak gordetzeko izaten zen garai batean. Duen arkitektura moduak (arku handi batzuk sarreran-eta) eta bizitzeko tokietatik urrun egoteak (zaldiek sortzen zuten eragozpenik-eta ez izateko), aise gogorarazten digute zertarako erabiltzen zen hura lehen.

Bi pabiloiak pasatu ondoren, **INDIMITRE** (*Lagerstroemia indica*) ale berezi baten ondoan jira egin eta ezkerretara jotzen duen bidea hartu behar dugu, legar horixkako bidea. Handik hurrena, eskuinetara egin eta zuhaizti-etorbide fresko batean aurrera egiten du ibilbideak. Eskuineko aldean **ZELKOBAK** (*Zelkova serrata*) ditugu, eta **HARITZ AMERIKARRAK** (*Quercus rubra*) ezkerrekoan. Parkean diren bi ginkgo edo **PAGODETAKO ZUHAITZ** (*Ginkgo biloba*) exotikoetako baten ondoan amaitzen da ibilbidea.

Hegoaldeko atletik utz deza-kegu parkea, aire zabalean den **AFALTOKI** 10 apain eta haurrentzako jolastoki jendetsu baten ondotik pasatuta.